บทที่ 2
ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบ

2.1 แนวความคิดเชิงวัตถุ (Object Oriented Concept) ของภาษาจาวา

แนวความคิดในการรวมกันระหว่างข้อมูล และ การทำงาน ได้ถูกนำกลับมาพัฒนาขึ้นในทิศทางใหม่ที่เรียกว่าการโปรแกรมเชิงวัตถุ(Object Oriented Programming) การโปรแกรมด้วยภาษาต่าง ๆ ในอดีตจะอาศัยลำดับการทำงานของชุด คำสั่งต่างๆ มาประกอบเป็นโปรแกรม ภาษาเชิงวัตถุได้รวบรวมคุณสมบัติ ที่ดีของโปรแกรมแบบเชิงกระบวนการไว้ และเพิ่มวิธีการจัดการกับอัลกอลิทึมและโครงสร้างข้อมูลขึ้นใหม่ โดยอาศัยแนวความคิดที่สำคัญสามประการ ได้แก่ การป้องกันข้อมูลภายในวัตถุ (Encapsulation) ความหลากหลายรูปแบบ(Polymorphism) และการสืบทอดคุณสมบัติ(Inheritance)

แนวความคิดในการโปรแกรมเชิงวัตถุมีความเหมาะสมกับผู้ใช้หลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นผู้จัดการระบบ การโปรแกรมในลักษณะนี้จะเป็นเสมือนสัญญาที่ให้ไว้กับการพัฒนาและการบำรุงรักษาระบบจะมีความรวดเร็วยิ่งขึ้นในขณะเดียวกันก็จะมีราคาต่ำลง ในส่วนของนักวิเคราะห์และออกแบบระบบการวิเคราะห์การทำงานของระบบโดยการสร้างแบบจำลองหรือโมเดลจะสามารถทำได้ง่ายขึ้น รวมไปถึงการออกแบบระบบจะมีความถูกต้องมาขึ้นตามไปด้วย ส่วนความเหมาะสมประการสุดท้ายจะได้แก่ในส่วนของนักพัฒนาโปรแกรม ซึ่งการออกแบบตลอดจนความชัดเจนของแบบจำลองของวัตถุ(Object Model) รวมไปถึงความพร้อมของเครื่องมือและไลบรารี(Libraries) ต่าง ๆ ที่ใช้สนับสนุนการโปรแกรมเชิงวัตถุจะยิ่งทำให้การโปรแกรมลักษณะนี้มีความน่าสนใจมากขึ้น ความสำเร็จของการโปรแกรมเชิงวัตถุไม่ได้จำกัดอยู่ที่รูปแบบและวิธีการที่ภาษากำหนดและตัวคอมไพเลอร์เท่านั้น แต่รวมไปถึงสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ไลบรารีที่ได้รับการออกแบบมาเป็นอย่างดี ง่ายต่อการเรียกใช้ ดังนั้นงานหลักของนักพัฒนาโปรแกรมส่วนใหญ่จะเป็นการนำวัตถุที่มีอยู่แล้วมาใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาที่ต้องการ หากจะมีข้อเสียอยู่บ้างก็จะได้แก่ วิธีการในการเรียนรู้การคิดในเชิงวัตถุจะแตกต่างไปจากแนวความคิดของการโปรแกรมแบบเชิงกระบวนการอย่างสิ้นเชิง และการออกแบบเชิงวัตถุจะมีความท้าทายสูงกว่าการออกแบบด้วยวิธีการแบบเดิม โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในกรณีที่ต้องการสร้างวัตถุที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ (Reusable Objects)

แม้ว่าการโปรแกรมเชิงกระบวนการจะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง แต่ก็ยังมีข้อจำกัดประการหนึ่งได้แก่ เมื่อโปรแกรมมีขนาดใหญ่ขึ้น แนวโน้มของโค้ดภายในโปรแกรมจะกลายเป็นลักษณะที่เรียกว่า สปาเกตตีโค้ด(Spaghetti Code) ซึ่งจะเกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุดังต่อไปนี้

ในความเป็นจริงแล้วงานหลักของนักพัฒนาโปรแกรมจะเริ่มต้นอีกครั้งหนึ่งเมื่อสิ้นสุดการเขียนโปรแกรมและนำไปทดลองใช้จากผู้ใช้จริง ซึ่งหลังจากนั้นการแก้ไขโปรแกรมอาจเกิดขึ้นอย่างมากมาย ทั้งนี้เนื่องมาจากความต้องการเพิ่มเติมจากผู้ใช้ ตลอดจนถึงรายงานข้อผิดพลาดที่เกิดจากการใช้งานจริง เป็นต้น จากเหตุผลดังกล่าวโปรแกรมจะถูกบังคับให้มีการแก้ไขโค้ดใหม่ นั่นก็หมายถึงความจำเป็นในการเพิ่มจำนวนของโครงสร้างควบคุม(Flow Control) มากขึ้น ตลอดจนการเพิ่มฟังก์ชันรวมไปถึงตัวแปรต่างๆ ซึ่งการเพิ่มสิ่งเหล่านี้สำหรับการโปรแกรมเชิงกระบวนการแล้ว จะทำได้ค่อนข้างยาก ทั้งนี้เนื่องจากการโปรแกรมในลักษณะนี้ไม่เพียงแต่มีแนวโน้มที่จะยากต่อการทำความเข้าใจแล้วยังยากที่จะทำการแก้ไขโปรแกรมเหล่านั้นด้วย เนื่องจากทุกๆ อย่างภายในโปรแกรมจะมีลักษณะเป็นเสมือนมีการยึดติดระหว่างกันโดยไม่มีส่วนใดส่วนหนึ่งที่เป็นอิสระต่อกันนั่นเอง ดังนั้นหากมีการแก้ไขโปรแกรมไม่ว่าจะเล็กน้อยเพียงใด มักจะมีแนวโน้มของผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนอื่นๆ ค่อนข้างสูงเสมอ ดังนั้นแทนที่จะทำการออกแบบการทำงานของโปรแกรมใหม่ซึ่งจะเสียเวลาค่อนข้างมาก นักพัฒนาโปรแกรมส่วนใหญ่จึงเลือกใช้วิธีการ แก้ไขที่ตัวโค้ดโดยตรง ทั้งนี้เนื่องจากเงื่อนไขที่ถูกจำกัดด้วยเวลาเป็นหลัก

สาเหตุสุดท้ายที่ทำให้เกิดสปาเกตตีโค้ดจะได้แก่ โค้ดที่ถูกเขียนขึ้นในโปรแกรมก่อนหน้านี้จะไม่สามารถนำมาใช้กับโปรแกรมใหม่ได้ทันที ทั้งนี้เนื่องจากการโปรแกรมแบบนี้แม้จะสามารถคัดลอกโค้ดเดิมที่มีอยู่ไปเพิ่มลงในโปรแกรมใหม่ได้ แต่ก็มีแนวโน้มที่จะต้องทำการแก้ไขบางส่วนอยู่เสมอในทุก ๆ โปรแกรมที่ถูกเขียนขึ้นใหม่ อย่างไรก็ตามแม้ว่าการโปรแกรมเชิงกระบวนการที่อยู่ในรูปของไลบรารีที่มีการออกแบบที่ดีและสามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ง่ายจะมีอยู่บ้าง แต่จะค่อนข้างหาได้ยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของการทำงานเป็นทีมที่มีการพัฒนาหลาย ๆ เวอร์ชันร่วมกัน ในปัจจุบันค่าใช้จ่ายทางด้านโปรแกรมจะถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ในระบบ ความสำคัญในด้านนี้จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องพิจารณามากเป็นพิเศษ ด้วยความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ได้ส่งผลให้ทรัพยากรของระบบมีจำนวนมากขึ้น ในขณะเดียวกันความซับซ้อนของการเขียนโปรแกรมก็มากขึ้นตามไปด้วย แต่อย่างไรก็ตามการโปรแกรมแบบโครงสร้างก็ได้มาถึงจุดๆ หนึ่งที่ไม่สามารถควบคุมได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะก่อให้เกิดปัญหาในกรณีที่มีการทำงานเป็นทีมระหว่างนักพัฒนาโปรแกรมซึ่งต้องทำงานหรือใช้โค้ดบางส่วนร่วมกัน และในกรณีที่ขนาดและความซับซ้อนของโปรแกรมสูงขึ้นเรื่อย ๆ ตัวอย่างเช่น ในภาษาซีหากจำนวนบรรทัดในการเขียนโปรแกรมมากกว่า 100,000 บรรทัด การควบคุมการทำงานของโปรแกรมจะกระทำได้ยากยิ่งขึ้น (รังสิต ศิริรังษี, 2545)

ภาษาเชิงวัตถุ (Object Oriented Languages) ถือเป็นภาษาในระดับที่สาม (3GL) ที่เริ่มเข้ามามีบทบาทในช่วงปลายทศวรรษที่ 80 แม้ว่าจะถูกคิดค้นมาตั้งแต่ปลายทศวรรษ 1960 แต่ก็ไม่ได้รับความนิยมจนกระทั่งปลายทศวรรษที่ 80 เมื่อทรัพยากรของระบบมีเพียงพอที่จะสามารถสนับสนุนการทำงาน

ของภาษาเชิงวัตถุ จุดดังกล่าวนี้เองที่ทำให้การโปรแกรมเชิงวัตถุ ถูกนำมาใช้ในการพัฒนาโปรแกรมแทนการโปรแกรมแบบเดิมอย่างรวดเร็ว และเป็นที่ยอมรับของนักพัฒนาโปรแกรมในปัจจุบัน

การเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุได้นำเอาส่วนที่ดีที่สุดของการโปรแกรมแบบโปรซีเยอร์มาพัฒนาร่วมกับแนวความคิดใหม่ ๆ ที่ประยุกต์มาจากสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งผลที่ได้จะนำไปสู่แนวทางการเขียนโปรแกรมรูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพดีกว่าแบบเดิม โดยปกติแล้วการเขียนโปรแกรมเชิงวัตถุจะทำการแบ่งขอบเขตของงานที่ต้องการออกเป็นส่วนย่อย ๆ ที่มีความสัมพันธ์กันรวมไว้ด้วยกันเป็นกลุ่ม จากนั้นกลุ่มดังกล่าวจะถูกเรียงลำดับในรูปของโครงสร้างที่มีลักษณะเป็นลำดับชั้น (Hierarchical Structure) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียกใช้งาน

ภาษาโปรแกรมที่สนับสนุนการโปรแกรมเชิงวัตถุจะต้องประกอบไปด้วยคุณสมบัติ 4 ประการดังต่อไปนี้

1. การซ่อนข้อมูล(Data Hiding) หรือการป้องกันข้อมูล ซึ่งจะเป็นลักษณะของการปิดบังหรือซ่อนเร้นข้อมูลบางส่วนออกจากผู้ใช้ โดยผ่านกลไกการเข้าถึงข้อมูลที่ออกแบบไว้เป็นพิเศษเพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ใช้สามารถเข้าถึงข้อมูลที่กำหนดไว้โดยตรง โดยปกติแล้วในการโปรแกรมเชิงวัตถุจะอาศัยการดำเนินการผ่านหน่วยที่เรียกว่า วัตถุ ซึ่งจะทำหน้าที่ในการเก็บทั้งข้อมูลและโค้ดซึ่งใช้เป็นวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลนั้น ๆ รวมไว้ในหน่วยเดียวกัน

2. ความหลากหลายรูปแบบในการใช้งาน เป็นวิธีการเข้าถึงข้อมูลผ่านการเรียกใช้ฟังก์ชันที่สามารถใช้งานได้กับ วัตถุ หลาย ๆ ชนิด เช่น ฟังก์ชันที่ออกแบบไว้สำหรับการรับค่าพารามิเตอร์จำนวน 3 ค่า แต่สามารถเรียกใช้งานได้แม้ว่าจำนวนพารามิเตอร์จะไม่ครบก็ตาม นอกจากนั้นแล้วโปรแกรมเชิงวัตถุยังยอมให้ผู้ใช้สามารถกำหนดใช้ฟังก์ชันที่มีชื่อเดียวกัน แต่มีจำนวนพารามิเตอร์ที่แตกต่างกันได้

3. การสืบทอดคุณสมบัติ(Hierarchy of Object Definition) เป็นความสามารถของวัตถุหนึ่งที่สามารถสืบทอดคุณสมบัติในการใช้งานไปยังวัตถุอื่นได้ โดยที่คุณสมบัติของวัตถุเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง การสืบทอดจะมีลักษณะเป็นลำดับชั้น (Hierarchical) ระหว่าง คลาสหลักไปยังคลาสที่ถูกสืบทอด (Derived) ต่อ ๆ ไปได้

4. ตัวแปรชนิดเดียว(Single type) เป็นคุณสมบัติของตัวแปรที่ถูกกำหนดขึ้นในรูปของวัตถุดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่าการโปรแกรมเชิงวัตถุจะดำเนินการผ่านวัตถุเป็นหลัก โดยมิได้คำนึงว่าชนิดของวัตถุจะเป็นแบบใด ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับชนิดของข้อมูลภายในวัตถุ จะไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานภายในโปรแกรม

2.2 การวิเคราะห์ศัพท์

การวิเคราะห์ศัพท์ หรือในตำราบางเล่มเรียกว่าการกราดตรวจ เป็นขั้นตอนแรกในการทำงานของคอมไพเลอร์ ซึ่งมีหน้าที่อ่านข้อมูลในรูปแบบของสายอักขระจากแฟ้มที่เก็บโปรแกรมต้นฉบับแล้วนำอักขระที่อ่านได้มาจัดเป็นกลุ่ม โดยอักขระแต่ละกลุ่มนั้นเรียกว่าหน่วยศัพท์ หรือโทเค็น (Aho et al, 1986, p.84; Louden, 1997,p.31; Wilhelm & Maurer, 1996,p.236) สำหรับในตำราเล่มนี้จะใช้คำว่าโทเค็นแทนกลุ่มของอักขระดังกล่าว โทเค็นมีลักษณะและคุณสมบัติคล้ายกับคำในภาษาธรรมชาติ (natural language) เช่น "กิน" "นอน" "นั่ง" เป็นต้น (แต่ละคำจะมีความหมายในตัวเอง) โดยแต่ละโทเค็นจะประกอบด้วยลำดับของอักขระที่จัดเป็นกลุ่ม (เช่นเดียวกับคำว่า "นอน" ประกอบด้วยลำดับของอักขระ "น" "อ" "น" เป็นต้น) โปรแกรมต้นฉบับจะประกอบด้วยโทเค็นหลาย ๆ โทเค็น ซึ่งโทเค็นภายในโปรแกรมอาจจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน เช่น โทเค็นที่เป็นคำสงวน หรือคำเฉพาะ เช่น "If" "While" หรือ "Begin" เป็นต้น โดยคำสงวนหรือคำเฉพาะเหล่านี้จะมีขนาดและรูปแบบที่ตายตัว โทเค็นที่เป็นชื่อที่ผู้เขียนโปรแกรมกำหนด (user define) เพื่อใช้งานในโปรแกรม นอกจากนี้ โทเค็นยังสามารถเป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการเขียนโปรแกรมได้ เช่น "+" "*" โดยในการที่โทเค็นจะสามารถแทนคำสงวน ชื่อ หรือสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมานั้นได้ แต่ละโทเค็นต้องได้รับการตรวจสอบจากตัววิเคราะห์ศัพท์แล้วว่าเป็นโทเค็นที่ประกอบขึ้นจากอักขระ หรือสัญลักษณ์ที่ภาษานั้นอนุญาตให้ใช้ในการเขียนโปรแกรม และมีรูปแบบที่ถูกต้องตาม ข้อกำหนดของภาษาที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมต้นฉบับ (Appel, 1998, p. 16) โดยการตรวจจับและจำแนก โทเค็นของโปรแกรมต้นฉบับแสดงในรูป 2.1

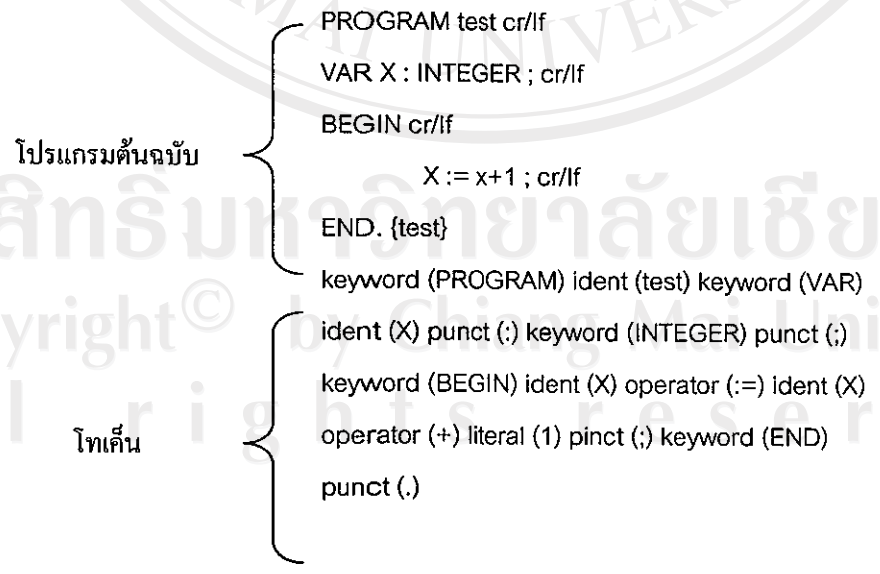

รูป 2.1 การกราดตรวจ และ จำแนกชนิดของโทเค็น

2.2.1 หน้าที่การทำงานของตัววิเคราะห์ศัพท์

ขั้นตอนการวิเคราะห์ศัพท์เป็นขั้นตอนที่มีการทำงานเป็นอิสระจากขั้นตอนการทำงานอื่นๆ ของตัวแปลภาษา แต่จะมีการเชื่อมต่อกับตัววิเคราะห์กระจาย หรือ ตัววิเคราะห์วากยสัมพันธ์ (Tremblay & Sorenson, 1985, p. 139) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของตัวแปลภาษา โดยเมื่อตัววิเคราะห์กระจายต้องการใช้งาน โทเค็นเพื่อใช้ในการทำงาน ตัววิเคราะห์กระจายจะทำการร้องขอโทเค็นจากโปรแกรมการวิเคราะห์ศัพท์ เพื่อให้โปรแกรมวิเคราะห์ศัพท์อ่านสายอักขระ และสร้างโทเค็นส่งกลับไปยังตัววิเคราะห์กระจายใช้ในการทำงานต่อไป (Holub, 1990, p. 33) โดยโครงสร้างการประสานงานระหว่างการวิเคราะห์ศัพท์ กับตัววิเคราะห์กระจายแสดงในรูป 2.2

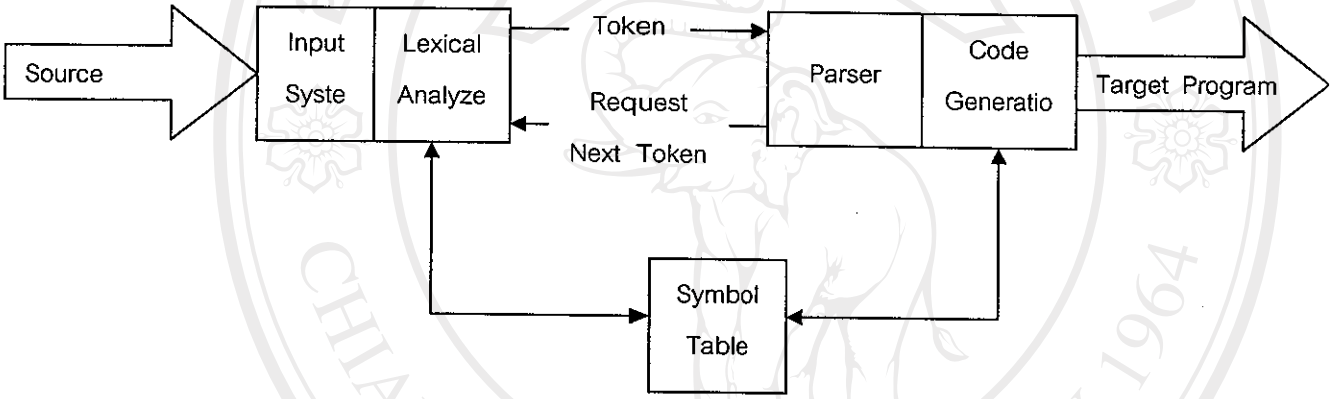

รูป 2.2 การเชื่อมต่อระหว่างการวิเคราห์ศัพท์กับตัววิเคราะห์กระจาย

เนื่องจากการทำงานของตัวกราดตรวจเป็นรูปแบบหนึ่งของการตรวจสอบรูปเหมือน (pattern matching) และมีลักษณะของการทำงานเฉพาะตัวซึ่งมีความแตกต่างจากกระบวนการทำงานอื่นของตัวแปลคำสั่งโดยใช้แนวคิดของนิพจน์ปกติ และเครื่องจักรสถานะจำกัด (finite state auttomata) มาประยุกต์ใช้ในการทำงาน (Martin, 1997, p. 69) และการที่มีการออกแบบให้ส่วนของการวิเคราะห์ศัพท์แยกอิสระจากส่วนอื่น ๆ ของคอมไพเลอร์ ซึ่งจะสามารถลดความซับซ้อนในการสร้างคอมไพเลอร์ลงได้ และการแก้ไขปรับปรุงในส่วนของการวิเคราะห์ศัพท์จะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ กับการทำงานของคอมไพเลอร์โดยรวม นอกจากนี้คอมไพเลอร์ส่วนใหญ่สามารถที่จะใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ศัพท์ที่มีใช้งานทั่วไป เช่น โปรแกรมเล็กซ์ (lex) ให้สอดคล้องกับข้อกำหนดของภาษาที่ตนออกแบบ ก็จะได้โปรแกรมการวิเคราะห์ศัพท์ของคอมไพเลอร์ที่ตนออกแบบได้ โดยไม่จำเป็นต้องเขียนโปรแกรมในส่วนของการวิเคราะห์ศัพท์เอง ทำให้สามารถประหยัดเวลาในการสร้างคอมไพเลอร์ลงได้เป็นอย่างมาก

นอกจากจะทำหน้าที่แยกโทเค็นเพื่อส่งให้ตัววิเคราะห์กระจายนำไปใช้งานแล้ว ตัววิเคราะห์ศัพท์ยังทำหน้าที่พิเศษอื่น ๆ อีก เช่น การขจัดหรือข้ามที่ว่าง และหมายเหตุต่าง ๆ ในโปรแกรม รวมถึงทำหน้าที่นับจำนวนบรรทัดของโปรแกรม เพื่อประโยชน์ในการแจ้งหมายเลขบรรทัดในกรณีที่มีข้อผิดพลาดเกิดขึ้นในโปรแกรมต้นฉบับ (Aho et al, 1986, p. 84) โปรแกรมการวิเคราะห์ศัพท์บางตัวอาจจะมีคุณสมบัติพิเศษ อื่น ๆ อีก เช่น การพยายามแก้ไขข้อผิดพลาดที่มีในโปรแกรมต้นฉบับ (ในกรณีที่สามารถทำได้) ซึ่งคุณสมบัติพิเศษต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะมีหรือไม่มีก็ได้ แล้วแต่การออกแบบของผู้ออกแบบโปรแกรมการวิเคราะห์ศัพท์

ในคอมไพเลอร์บางตัวอาจจะมีการแยกส่วนของวิเคราะห์ศัพท์ออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนของการกราดตรวจและส่วนของการวิเคราะห์ศัพท์ โดยการกราดตรวจจะทำหน้าที่พื้นฐานและการวิเคราะห์ศัพท์จะทำงานที่มีความซับซ้อนมาก ๆ ตัวอย่างเช่น ในคอมไพเลอร์ภาษาใดภาษาหนึ่งอาจจะออกแบบให้มีส่วนของการกราดตรวจเพื่อทำหน้าที่ในการข้ามหมายเหตุ หรือที่ว่าง โดยเฉพาะและงานส่วนที่เหลือซึ่งก็คือ การตรวจจับโทเค็นก็จะเป็นงานของตัววิเคราะห์ศัพท์ ซึ่งจะเป็นการลดภาระงานของตัววิเคราะห์ศัพท์ลงได้

2.2.1.1 โทเค็นและเลกซีม

ภาษาคอมพิวเตอร์แต่ละภาษาจะมีการแบ่งชนิดของโทเค็นออกเป็นกลุ่มตามคุณสมบัติของโทเค็น โดยกลุ่มของโทเค็นแต่ละภาษาจะมีจำนวนจำกัด เมื่อมีการกล่าวถึงการทำงานของ ตัววิเคราะห์ศัพท์ จะมองรูปแบบของโทเค็น และเลกซีมในความหมายเฉพาะของแต่ละตัว โทเค็นทางตรรกะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตัว หรือต้องสามารถจำแนกความแตกต่างออกจากโทเค็นอื่น ๆ ได้ เช่น คำสงวน IF ต้องมีคุณสมบัติที่แตกต่างจากสายอักขระ if โดยการที่จะสามารถจำแนกความแตกต่างได้นั้น สายอักขระที่แทนด้วยโทเค็น หรือที่เรียกว่าค่าของสายอักขระ (string value) หรือเลกซีม ซึ่งโทเค็นบางโทเค็นจะมีค่าสายอักขระเพียง รูปแบบเดียว เช่น คำสงวนต่างๆ เป็นต้น แต่สำหรับโทเค็นที่แทนชื่อนั้นอาจจะมีเลกซีมได้มากกว่าหนึ่งรูปแบบที่แทนโดยโทเค็นที่เป็นชื่อ กล่าวคือ สายอักขระที่เป็นชื่อนั้นจะถูกแทนด้วยโทเค็นของชื่อ แต่ข้อมูลภายในสายอักขระที่ถูกแทนดังกล่าวอาจจะแตกต่างกัน โดยในตารางที่ 2.1 จะแสดงให้เห็นความแตกต่างของความหมายของแต่ละคำเมื่อมีการใช้ในการทำงานของตัววิเคราะห์ศัพท์ โดยโทเค็นจะหมายถึงชื่อที่ใช้แทนความหมายของสตริงต่าง ๆ ที่อยู่ในโปรแกรมต้นฉบับ โดยรูปแบบจะเป็นการอธิบายถึงโครงสร้างและรายละเอียดของโทเค็นแต่ละโทเค็น สำหรับเลกซีมนั้นจะแสดงให้เป็นถึงค่าต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ของแต่ละโทเค็นดังตัวอย่างคำสั่งในภาษาซี ดังนี้

index = 2*count+17;

ตัววิเคราะห์ศัพท์จะทำการแยกกระทงความนี้ออกเป็นโทเค็นรูปแบบต่างๆ ตามข้อกำหนดของภาษาซี โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างของโทเค็น รวมถึงรายละเอียดและค่าที่เป็นไปได้

โทเค็น	เลกซีม	รูปแบบ
identifier	index	ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรแล้วตามด้วยตัวอักษรหรือตัวเลขก็ได้
equal_sign	=	"="
int_constant	2	ค่าคงที่ที่เป็นเลขจำนวนเต็ม
mul_op	*	"*"
identifier	count	ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรแล้วตามด้วยตัวอักษรหรือตัวเลขก็ได้
add_op	+	"+"
int_constant	7	ค่าคงที่ที่เป็นเลขจำนวนเต็ม
semicolon	;	";"

โดยปกติแล้วภาษาคอมพิวเตอร์ส่วนใหญ่จะมองโทเค็นในรูปของคำสงวน ตัวกระทำ (operators) ชื่อ ค่าคงที่ ข้อความ (literal) สายอักขระ และ เครื่องหมายวรรคตอน รวมกันเป็นคำว่า "index" ปรากฏขึ้นในโปรแกรมต้นฉบบ ตัววิเคราะห์ศัพท์จะถือว่าเป็นโทเค็นที่เป็นชื่อซึ่งจะส่งต่อชื่อนั้นไปให้กับตัวกระจายคำต่อไป

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่าตัววิเคราะห์ศัพท์จะทำการแยกโปรแกรมต้นฉบับออกเป็นโทเค็น โดยมีการจัดกลุ่มชนิดของโทเค็นนั้น เป็นกลุ่ม ๆ และจะแทนกลุ่มของโทเค็นด้วยตัวเลข (ทั้งนี้เพื่อความสะดวก และความรวดเร็วในการอ้างถึง) และจะใช้ค่าตัวเลขดังกล่าวในการติดต่อสื่อสารกับส่วนอื่น ๆ ของคอมไพเลอร์ (Tremblay & Sorenson, 1985, p. 422) ตัวอย่าง เช่น กำหนดให้โทเค็นที่เป็นชื่อมีค่าเป็น 1 ค่าคงที่มีค่าเป็น 2 คำสงวนมีค่าเป็น 3 เครื่องหมายเท่ากับมีค่าเป็น 4 เครื่องหมายคูณมีค่าเป็น 5 เครื่องหมายบวกมีค่าเป็น 6 และเครื่องหมายเซมิโคลอนมีค่าเป็น 7 ดังนั้น ข้อมูลที่ตัววิเคราะห์ศัพท์จะส่งไปยังตัววิเคราะห์กระจายก็จะประกอบด้วยหมายเลขของโทเค็น และตำแหน่งในตารางสัญลักษณ์ที่จัดเก็บโทเค็นนั้น ซึ่งหากพิจารณาตัวอย่างคำสั่ง index = 2*count+17; จะ

พบว่าผลลัพธ์ที่เกิดจากการทำงานของตัววิเคราะห์ศัพท์ที่จะส่งไปยังตัววิเคราะห์กระจายจะเป็นหมายเลขของโทเค็น และตำแหน่งในตารางสัญลักษณ์ ดังแสดงในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 ข้อมูลที่ได้จากการทำงานของตัววิเคราะห์ศัพท์

โทเค็น	หมายเลข	ตำแหน่งในตารางสัญลักษณ์
index	1	1
=	4	0
2	2	0
*	5	0
count	1	2
+	6	0
17	22	0
;	7	0

จะเห็นว่าข้อมูลที่จัดเก็บในตารางสัญลักษณ์นั้นจะไม่จัดเก็บเครื่องหมายหรือค่าคงที่ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นโทเค็นที่จะไม่มีการอ้างอิงเพื่อใช้งานอีก

2.2.1.2 ลักษณะเฉพาะของโทเค็น

เมื่อมีรูปแบบที่สามารถใช้แทนเลกซีมได้มากกว่า 1 เลกซีม ตัววิเคราะห์ศัพท์ต้องมีการเตรียมข้อมูลและรายละเอียดอื่น ๆ ที่สามารถทำให้เลกซีมสามารถจับคู่กับรูปแบบที่ถูกต้องได้ โดยตัววิเคราะห์ศัพท์จะทำการรวบรวมข้อมูลและรายละเอียดของแต่ละโทเค็นไว้ในรูปของลักษณะเฉพาะ ซึ่งแต่ละโทเค็นจะมีลักษณะเฉพาะเพียงรูปแบบเดียวเท่านั้น โดยลักษณะเฉพาะของแต่ละโทเค็นจะเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจในการทำงานของตัวกระจายคำ และทำให้การจับคู่ระหว่างเลกซีมกับรูปแบบเป็นไปได้อย่างถูกต้อง (Wilhelm & Maurer, 1995, p. 236) ในการจัดเก็บรายละเอียดต่าง ๆ ของโทเค็น แต่ละตัวจะทำการจัดเก็บไว้ในตารางสัญลักษณ์ ซึ่งจะมีตัวชี้ที่ชี้ไปยังตารางสัญลักษณ์นั้นเมื่อต้องการนำรายละเอียดดังกล่าวมาใช้งาน ตัวอย่างต่อไปนี้จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างโทเค็นกับลักษณะเฉพาะของแต่ละโทเค็น โดยมีตัวอย่างการทำงานดังนี้

```
index=2*count+17;
```

ในที่นี้จะสามารถแยกโทเค็น และเลกซีม ได้ดังตารางที่ 2.3

ตารางที่ 2.3 โทเค็น และลักษณะเฉพาะของโทเค็น

โทเค็น	ลักษณะเฉพาะ	เลกซีม
identifier	ตัวชี้ที่ชี้ไปยังตารางสัญลักษณ์ตำแหน่งที่เก็บรายละเอียดของชื่อ index	index
equal_sign	<equal_sign,>	=
int_constant	ค่าจำนวนเต็ม	2
mul_op	<mul_op,>	*
identifier	ตัวชี้ที่ชี้ไปยังตารางสัญลักษณ์ตำแหน่งที่เก็บรายละเอียดของชื่อ count	count
add_op	<add_op,>	+
int_constant	ค่าจำนวนเต็ม	7
semicolon	<semicolon,>	;

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่าบางโทเค็นนั้นไม่จำเป็นต้องมีลักษณะเฉพาะ ทั้งนี้เนื่องจากโทเค็นเหล่านั้นมีค่าที่แน่นอน (มีรูปแบบเดียวที่ใช้อธิบายและจับคู่กับเลกซีม) วัตถุประสงค์อีกประการหนึ่งของการวิเคราะห์ศัพท์ คือ การที่จะสามารถจำแนกเลกซีมของโทเค็นและการจับคู่ระหว่างโทเค็นแต่ละโทเค็นกับคุณสมบัติเฉพาะของโทเค็นนั้น ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยในตารางที่ 2.4 จะแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างค่าคุณสมบัติเฉพาะของโทเค็นรูปแบบต่าง ๆ

ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างค่าคุณสมบัติเฉพาะของโทเค็น

นิพจน์ปกติ	โทเค็น	คุณสมบัติเฉพาะของโทเค็น
WS	-	-
repeat	repeat	-
until	until	-
if	if	-
then	then	
else	else	
id	id	ตัวชี้ไปยังตารางสัญลักษณ์ตำแหน่งที่เก็บชื่อ

ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างค่าคุณสมบัติเฉพาะของโทเค็น (ต่อ)

นิพจน์ปกติ	โทเค็น	คุณสมบัติเฉพาะของโทเค็น
num	num	ตัวชี้ไปยังตารางสัญลักษณ์ตำแหน่งที่เก็บตัวแปร
<	relational operator	LT
<=	relational operator	LE
=	relational operator	EQ
<>	relational operator	NE
>	relational operator	GT
>=	relational operator	GE

2.2.2 นิพจน์ปกติสำหรับโทเค็นของภาษาคอมพิวเตอร์

2.2.2.1 ชนิดของโทเค็น

โทเค็นของภาษาคอมพิวเตอร์แบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละภาษาอาจจะมีการจำแนกกลุ่มที่แตกต่างกันออกไปบ้าง แต่โดยทั่วไปแล้วจะแบ่งออกเป็นกลุ่มดังนี้

2.2.2.1.1 คำสงวน และ ชื่อ

คำสงวน เป็น โทเค็นของสายอักขระที่มีขนาดและรูปแบบที่ตายตัว และมีความหมายเฉพาะ เช่น "if" "while" หรือ "do" เป็นต้น คำสงวนในแต่ละภาษาอาจจะมีการกำหนดที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการออกแบบของผู้ออกแบบภาษาคอมพิวเตอร์ภาษานั้น

การเขียนนิพจน์ปกติสำหรับอธิบายคำสงวนนั้นสามารถทำได้ง่ายและสะดวกกว่าโทเค็นแบบอื่น ๆ เนื่องจากเป็นโทเค็นที่มีขนาด และ รูปแบบตายตัว ซึ่งสามารถรวบรวมคำสงวนทั้งหมดในภาษาคอมพิวเตอร์ไว้ด้วยกัน โดยการกำหนดนิพจน์ปกติ ดังนี้

$$\mathrm{Re}\,servedWord = if|while|do|.....$$

สำหรับชื่อที่ผู้เขียนโปรแกรมกำหนดนั้น เป็นกลุ่มของโทเค็นที่ใช้ในการแทนชื่อต่าง ๆ ในการเขียนโปรแกรม เช่น ชื่อตัวแปร หรือชื่อของกระบวนงาน เป็นต้น โดยทั่วไปแล้วภาษาคอมพิวเตอร์มักจะมีข้อกำหนดในการตั้งชื่อให้ขึ้นต้นด้วยตัวอักษรเสมอ

การกำหนดนิพจน์ปกติของชื่อนั้นมีความยุ่งยากซับซ้อนกว่า เนื่องจาก ชื่อมีขนาดของสายอักษรที่ไม่ตายตัว (ขึ้นอยู่กับการกำหนดของผู้เขียนโปรแกรม) แต่อย่างไรก็ตามดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า ชื่อในภาษาคอมพิวเตอร์มักจะกำหนดให้เริ่มต้นด้วยตัวอักษร แล้วตามตัวอักษรหรือตัวเลขจำนวนกี่ตัวก็ได้ (ในภาษาคอมพิวเตอร์บางภาษาอาจจะอนุญาตให้ใช้สัญลักษณ์พิเศษอื่น ๆ ในการกำหนดชื่อได้ เช่น ภาษาซี สามารถกำหนดให้ชื่อเริ่มต้นด้วยขีดล่างได้) ซึ่งจากข้อกำหนดดังกล่าวจะสามารถเขียนเป็นนิพจน์ปกติสำหรับชื่อได้ดังนี้

$$Letter = [a - zA - Z]$$
$$Digit = [0 - 9]$$
$$Identifier = Letter(Letter|Digit)*$$

2.2.2.1.2 อักขระพิเศษ

เป็นกลุ่มของโทเค็นที่เป็นสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่อนุญาตให้ใช้ในการเขียนโปรแกรมของแต่ละภาษา เช่น เครื่องหมายทางคณิตศาสตร์ต่าง ๆ อักขระพิเศษเหล่านี้อาจจะอยู่ในรูปของอักขระเดี่ยว เช่น "+" "-" "*" หรือ "/" หรืออาจจะอยู่ในรูปของกลุ่มของสัญลักษณ์ เช่น ":=" หรือ "==" ซึ่งใช้แทนเครื่องหมายเท่ากับในภาษาปาสคาล และภาษาซี ตามลำดับ

2.2.2.1.3 ค่าคงที่

เป็นกลุ่มของโทเค็นที่ใช้แทนค่าคงที่ของจำนวน เช่น 24 2.134 หรือ เป็นค่าคงที่ของสายอักขระ เช่น "Computer" หรือแม้แต่เป็นค่าคงที่ของอักขระ เช่น "a" "c" ก็จัดเป็นกลุ่มของโทเค็นที่เป็นค่าคงที่เช่นเดียวกัน

ในกรณีที่โทเค็นนั้นเป็นค่าตัวเลข ซึ่งเป็นลำดับของตัวเลขที่ใช้ในการแสดงค่าจำนวนเต็ม จำนวนจริง ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของเลขฐานสิบ ฐานสอง หรือฐานอื่น ๆ รวมถึงการแสดงค่าของจำนวนในรูปแบบของเอ็กโปเนนท์ เช่น 2.17E-2 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.0217 โดยในการกำหนดนิพจน์ปกติสำหรับค่าตัวเลขสามารถทำได้ดังนี้

$$Digit = [0 - 9]$$

$$NaturalNumber = Digit +$$

$$SignNaturalNumber = (+|-)?\, NaturalNumber$$

$$Number = SignNaturalNumber("." NaturalNumber)?(E\ SignNaturalNumber)?$$

2.2.2.1.4 หมายเหตุ

หมายเหตุทั้งหมดที่มีอยู่ในรูปโปรแกรมต้นฉบับจะถูกขจัดออกไปในขั้นตอนของการวิเคราะห์ศัพท์ จึงจำเป็นต้องมีนิพจน์ปกติสำหรับตรวจสอบหมายเหตุเหล่านั้น เพื่อให้สามารถขจัด ออกไปจากโปรแกรมต้นฉบับได้อย่างถูกต้อง และเช่นเดียวกันกับข้อกำหนดของการตั้งชื่อ และ คำสงวน การกำหนดหมายเหตุในแต่ละภาษาก็มีความแตกต่างกันด้วย แต่โดยส่วนใหญ่มักจะเป็น การเขียนหมายเหตุแบบไร้รูปแบบ (free format) โดยมีสัญลักษณ์ในการกำหนดขอบเขตของข้อความที่เป็นหมายเหตุ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

การเขียนหมายเหตุในภาษาปาสคาล {this is Pascal comments}
การเขียนหมายเหตุในภาษาซี /* this is C comments */

การเขียนหมายเหตุด้วยข้อกำหนดลักษณะนี้ สามารถรองรับข้อความที่เป็นหมายเหตุได้มากกว่าหนึ่งบรรทัด โดยจะเขียนหมายเหตุกี่บรรทัดก็ได้ แต่ต้องสิ้นสุดด้วยสัญลักษณ์ที่ บ่งบอกจุดสิ้นสุดของหมายเหตุ

ในบางภาษาอาจจะไม่มีสัญลักษณ์ในการกำหนดขอบเขตของข้อความที่เป็น หมายเหตุ แต่จะใช้สัญลักษณ์ในการเริ่มต้น ที่จะบ่งชี้ว่าข้อความที่ตามมานั้นเป็นหมายเหตุ

การเขียนหมายเหตุในภาษาเอดา -- this is Ada comments

การกำหนดหมายเหตุด้วยวิธีการนี้จะสามารถเขียนหมายเหตุได้คราวละ 1 บรรทัดเท่านั้น หากต้องการเขียนหมายเหตุมากกว่า 1 บรรทัดจะต้องกำหนดสัญลักษณ์ของหมายเหตุใหม่ในบรรทัดนั้น ๆ

การเขียนนิพจน์ปกติสำหรับหมายเหตุที่กำหนดด้วยอักขระเดียว เช่น หมายเหตุในภาษาปาสคาล ทำได้ค่อนข้างง่าย โดยสามารถกำหนดเป็นนิพจน์ปกติได้ดังนี้

{(~})* }

ซึ่งหมายความว่าให้เริ่มต้นด้วยสัญลักษณ์ "{" แล้วตามด้วยอักขระหรือสัญลักษณ์ใด ๆ จำนวนกี่ตัวก็ได้ แต่ต้องไม่ใช่สัญลักษณ์ "}" แล้วสิ้นสุดด้วยสัญลักษณ์ "}" สำหรับหมายเหตุที่กำหนดคราวละบรรทัด สามารถกำหนดด้วยนิพจน์ปกติดังนี้

-- (~newline)*

โดย newline หมายถึงการขึ้นบรรทัดใหม่

หมายเหตุที่กำหนดด้วยอักขระมากกว่าหนึ่งตัวจะมีความยุ่งยากในการจัดการ มากขึ้น โดยเพื่อให้มองเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ชัดเจน ให้พิจารณาตัวอย่างของสายอักขระ ba...ab (การใช้ สายอักขระ ba...ab ประกอบในตัวอย่างนี้ ก็เพื่อให้สอดคล้องกับการเขียนหมายเหตุในภาษาซี ซึ่งมีรูปแบบเป็น /*...*/) จะสามารถกำหนดด้วยนิพจน์ปกติดังนี้

ba((~ab))*ab

แต่จากที่ได้ศึกษามาแล้วว่าการกระทำแบบยกเว้นนั้นจะมีผลกับอักขระเพียงตัวเดียวเท่านั้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุงนิพจน์นี้ ซึ่งอาจจะเขียนใหม่เป็น

ba(~a~b)*ab

หรือ ba(~(a|b))*ab

หรือ b*(a*~(a|b)b*)*a*

นอกจากนี้แล้ว ภาษาคอมพิวเตอร์บางภาษายังมีรูปแบบการกำหนดหมายเหตุที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การกำหนดหมายเหตุในภาษาโมดูลล่า-2 ซึ่งอนุญาตให้กำหนดหมายเหตุซ้อนหมายเหตุ (nested comments) ได้ ดังนี้

(* this is (* a Modula-2 *)comments *)

ซึ่งในการตรวจสอบหมายเหตุในลักษณ์จะต้องมีการจำคู่ของสัญลักษณ์ที่กำหนดขอบเขตของหมายเหตุด้วย

2.2.2.2 พื้นที่ว่าง

วิธีการในการพิจารณาสายอักขระที่มีขนาดยาวที่สุดนี้ ทำให้โดยการค้นหาอักขระที่บ่งบอกจุดสิ้นสุดของสายอักขระที่สามารถแยกเป็นโทเค็นได้ โดยพิจารณาจากอักขระที่ไม่สามารถประกอบหรือเป็นสมาชิกของโทเค็นนั้นได้ เช่น สายอักขระ xtemp = ytemp ซึ่งจะเห็นว่าเครื่องหมาย "=" เป็นเครื่องหมายที่ไม่สามารถประกอบ หรือรวมเป็นส่วนหนึ่งของโทเค็นที่ชื่อ xtemp ได้ (ตามข้อกำหนดของการตั้งชื่อ) ดังนั้นจะถือว่าโทเค็นจะสิ้นสุดที่อักขระก่อนหน้าเครื่องหมาย "=" นอกจากนี้แล้ว ที่ว่าง (การเว้นวรรค) การขึ้นบรรทัดใหม่ และย่อหน้า ก็เป็นโทเค็นในกลุ่มของสัญลักษณ์บ่งบอกจุดสิ้นสุดของโทเค็นเช่นเดียวกัน เช่น คำสั่ง while x ..... จะประกอบด้วยสองโทเค็นคือ คำสงวน "while" และชื่อ "x" โดยที่ว่างระหว่าง "while" และ "x" เป็นสัญลักษณ์บ่งบอกจุดสิ้นสุดของโทเค็น "while" นอกจากนี้แล้วส่วนของการเขียนหมายเหตุ ก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดจุดสิ้นสุดของโทเค็นได้เช่นเดียวกัน เช่น ตัวอย่างในภาษาซีต่อไปนี้

do /*...*/ if

การวิเคราะห์ศัพท์จะถือว่าคำสั่งนี้ประกอบด้วยโทเค็นสองโทเค็น คือ "do" และ "if" (โดยส่วนของหมายเหตุเป็นตัวบ่งบอกจุดสิ้นสุดของโทเค็น) และเพื่อความสะดวกในการอ้างและการใช้งานภาษาคอมพิวเตอร์โดยทั่วไป มักจะจัดกลุ่มของอักขระเหล่านี้ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกัน เรียกว่า โทเค็นที่เป็นพื้นที่ว่าง (white space) โดยสามารถกำหนดในรูปของนิพจน์ปกติได้ดังนี้

$$whitespace = (newline|blank|tab|comment)+$$

ในระหว่างที่มีการวิเคราะห์ศัพท์ พื้นที่ว่างในโปรแกรมทั้งหมดจะถูกขจัดออกไป (เนื่องจากเป็นโทเค็นที่ไม่มีความหมาย หรือไม่มีประโยชน์ในการทำงานใด ๆ ในขั้นตอนอื่น ๆ ในการทำงานของคอมไพเลอร์)

2.2.2.3 การตรวจสอบรูปแบบของสายอักขระ

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่านิพจน์ปกติเป็นข้อกำหนดของรูปแบบของสายอักขระที่ต้องการตรวจสอบ โดยในการตรวจสอบรูปแบบของสายอักขระดังกล่าวนั้น จะทำการแยกสายอักขระออกเป็นกลุ่ม ๆ โดยมีรูปแบบตามที่กำหนดในนิพจน์ปกติ เช่น กำหนดให้ภาษาคอมพิวเตอร์ภาษาหนึ่ง มีข้อกำหนดของไวยากรณ์เพียงข้อกำหนดเดียว ดังนี้

(number + number)

จากข้อกำหนดของไวยากรณ์ดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดนิพจน์ปกติเพื่อใช้ในการตรวจสอบสายอักขระที่เป็นองค์ประกอบของไวยากรณ์ ดังนี้

โทเค็น	นิพจน์ปกติ
(	(
)	)
+	+
number	[0-9]+

โดยในการทำงานของตัววิเคราะห์ศัพท์เพื่อทำการแยกโทเค็นนี้จะอาศัยการกำหนดสถานะเพื่อตรวจสอบรูปแบบที่คาดหวังของสายอักขระที่กำลังตรวจสอบ โดยจากตัวอย่างข้างต้นจะพบว่าสำหรับโทเค็น "(" ")" และ "+" นั้นจะสามารถตรวจสอบได้ง่ายทั้งนี้เนื่องจากเป็นโทเค็นที่มีสัญลักษณ์เพียงตัวเดียว และเมื่ออ่านพบข้อมูลนำเข้าเป็นสัญลักษณ์ดังกล่าวก็จะสามารถบ่งชี้ได้ว่าเป็นโทเค็นใด แต่สำหรับโทเค็นที่เป็น number นั้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบองค์ประกอบของโทเค็นทั้งหมด (เนื่องจากอาจจะประกอบด้วยสัญลักษณ์มากกว่า 1 ตัว) ซึ่งในการตรวจสอบลักษณะดังกล่าวว่าเป็นต้องอาศัยการกำหนดสถานะช่วยในการตรวจสอบ โดยเมื่อมีการอ่านข้อมูลนำเข้าตัวแรก (ซึ่งเป็นตัวเลข) ตัววิเคราะห์ศัพท์จะย้ายสถานะของการตรวจสอบไปยังตัวเลขดังกล่าวจะถูกนำไปรวมกับข้อมูลตัวก่อนหน้า แล้วทำการอ่านข้อมูลตัวถัดไป ในกรณีที่ข้อมูลตัวถัดไปไม่ใช่ตัวเลขตัววิเคราะห์ศัพท์ก็จะออกจากสถานะของการตรวจสอบตัวเลข และจะรู้ได้ทันทีว่าข้อมูลที่มีอยู่เดิมในขณะนั้นเป็นโทเค็นที่เป็นค่าตัวเลข และส่งคืนค่าโทเค็นและชนิดของโทเค็น กลับไปยังผู้เรียกใช้ (ตัววิเคราะห์วากยสัมพันธ์) ต่อจากนั้นก็จะทำการตรวจสอบข้อมูลนำเข้าตัวต่อไป ตัวอย่างของการตรวจสอบโทเค็นสำหรับไวยากรณ์ข้างต้น ในกรณีที่มีข้อมูลนำเข้าเป็น (50+12) จะมีสถานะของการตรวจสอบ ดังแสดงในตารางที่ 2.5

ตารางที่ 2.5 การตรวจสอบโทเค็นของ (50+12)

ข้อมูลนำเข้า	สถานะการตรวจสอบ	การทำงาน
(	สถานะเริ่มต้น	ส่งค่าโทเค็น "(" กลับไปยังผู้เรียกใช้
5	สถานะเริ่มต้น	จัดเก็บค่า 5 และเข้าไปทำงานในสถานะตรวจสอบตัวเลข
0	ตรวจสอบตัวเลข	จัดเก็บค่า 0
+	ตรวจสอบตัวเลข	พบเครื่องหมายบวก ออกจากสถานะตรวจสอบตัวเลข ส่งค่าโทเค็น 50 กลับไปยังผู้เรียกใช้
+	สถานะเริ่มต้น	ส่งค่าโทเค็น "+" กลับไปยังผู้เรียกใช้
1	สถานะเริ่มต้น	จัดเก็บค่า 1 และเข้าไปทำงานในสถานะตรวจสอบตัวเลข
2	ตรวจสอบตัวเลข	จับเก็บค่า 2
)	ตรวจสอบตัวเลข	พบเครื่องหมาย ")" ออกจากสถานะตรวจสอบตัวเลข ส่งค่าโทเค็น 12 กลับไปยังผู้เรียกใช้
)	สถานะเริ่มต้น	ส่งค่าโทเค็น ")" กลับไปยังผู้เรียกใช้

2.2.3 ข้อกำหนดในการตั้งกฎของไวยากรณ์ไร้บริบท

เช่นเดียวกันกับนิพจน์ปกติ การกำหนดไวยากรณ์ไร้บริบทประกอบด้วยลำดับของอักขระ หรือ เซตของสัญลักษณ์ ซึ่งในนิพจน์ปกติแล้วสัญลักษณ์เหล่านี้ก็คืออักขระนั่นเอง แต่สำหรับกฎไวยากรณ์แล้วสัญลักษณ์ที่ใช้กำหนดจะเป็นสายอักขระที่ใช้แทนชื่อขององค์ประกอบในไวยากรณ์นั้น กฎของไวยากรณ์ของ BNF ประกอบด้วย สัญลักษณ์ (สายอักขระ) โดยสัญลักษณ์แรกหมายถึงชื่อของกฎไวยากรณ์ แล้วตามด้วยเครื่องหมายลูกศร (บ่งบอกการอธิบายไวยากรณ์) และส่วนของการอธิบายโครงสร้างของไวยากรณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

$$< \exp r > \rightarrow < \exp r >< \exp r > \mid (< \exp r >) \mid < number >$$
$$< op > \rightarrow + \mid - \mid * \mid /$$

นอกจากจะใช้เครื่องหมายลูกศรในการกำหนดโครงสร้างของกฎแล้วยังสามารถใช้เครื่องหมายอื่น ๆ ในการกกำหนดได้เช่นเดียวกัน เช่น

$$< \exp r >::=< \exp r >< op >> \exp r > \mid (< \exp r >) \mid < number >$$
$$< op >::= + \mid - \mid * \mid /$$

นอกจากนี้อาจจะมีการยุบรวมกฎหลาย ๆ กฎให้เป็นกฎเดียวกันเพื่อความกระชับในการกำหนด แต่อาจจะยุ่งยากในการอ่าน หรือทำความเข้าใจโครงสร้างหรือกฎของไวยากรณ์นั้น เช่น

$$< \exp r > \rightarrow < \exp r > ("+" \mid "-" \mid "*" \mid "/") < \exp r > \mid "(" < \exp r > ")" \mid < number >$$

2.2.4 ลำดับการแปลงและการกำหนดภาษาโดยการใช้ไวยากรณ์

บีเอ็นเอฟเป็นเครื่องมือในการอธิบายข้อกำหนดของภาษา โดยประโยคของภาษานั้นถูกสร้างขึ้นโดยอาศัยกฎของภาษา ซึ่งจะมีสัญลักษณ์พิเศษที่ใช้ในการกำหนดจุดเริ่มต้นของกฎเรียกว่าสัญลักษณ์เริ่มต้น (start symbol) และเมื่อมีการสร้างประโยคโดยอาศัยกฎของภาษาเราเรียกขั้นตอนของการสร้างประโยคนั้นว่าลำดับการแปลง (derivation)(Aho, Sethi & Ullman, 1986, p. 167) ไวยากรณ์ที่สมบูรณ์ของภาษาคอมพิวเตอร์ จะมีสัญลักษณ์เริ่มต้นที่กำหนดโครงสร้างโดยสมบูรณ์ของโปรแกรมที่เขียนโดยภาษานั้น ซึ่งสัญลักษณ์เริ่มต้นนี้ส่วนใหญ่มักจะกำหนดให้เป็นคำว่า “program” ดังตัวอย่างต่อไปนี้

$$< program > \rightarrow \textbf{begin} < stmt\_list > \textbf{end}$$
$$< \text{stmt\_list} > \rightarrow < \text{stmt} > \mid < \text{stmt} >; < \text{stmt\_list} >$$
$$< stmt > \rightarrow < \text{var} <:= < \exp r >$$
$$< \text{var} > \rightarrow A \mid B \mid C$$
$$< \exp r > \rightarrow < \text{var} > + < \text{var} > \mid < \text{var} > - < \text{var} > \mid < \text{var} >$$

จากตัวอย่างกฎของภาษาข้างต้น ในการที่จะตรวจสอบความถูกต้องของภาษา หรือความถูกต้องของโทเค็นที่ใช้ในการเขียนโปรแกรมด้วยภาษานั้น สามารถทำการตรวจสอบได้โดยอาศัยหลักของลำดับการแปลง กล่าวคือ เป็นการตรวจสอบองค์ประกอบของกฎว่าถูกต้องตามข้อกำหนดหรือไม่ เช่น จากตัวอย่างกฎของภาษาข้างต้น หากต้องการตรวจสอบว่าโปรแกรมที่เขียนขึ้นด้วยข้อกำหนดของภาษาข้างต้น ดังรูป 2.3

```
Begin
    A:=A+B;
    B:=C
End
```

รูป 2.3 ตัวอย่างโปรแกรมต้นฉบับของภาษาคอมพิวเตอร์

2.3 สมการทางคณิตศาสตร์ของเรขาคณิตวิเคราะห์

2.3.1 สมการเส้นตรง

เช่น

$$y = mx + b, Ax + By + C = 0$$

2.3.2 สมการวงกลม

เช่น

$$(x-h)^2 + (y-k)^2 = r^2$$

2.3.3 สมการวงรี

เช่น

$$\frac{(x-h)^2}{a^2} + \frac{(y-k)^2}{b^2} = 1$$

2.3.4 สมการพาราโบลา

เช่น

$$x = y^2 + ay + bx + c = 0; b \neq 0, y = x^2 + bx + cy = 0; b \neq 0$$

2.3.5 สมการไฮเพอร์โบลา

เช่น

$$\frac{(x-h)^2}{a^2} - \frac{(y-k)^2}{b^2} = 1$$

2.3.6 สมการตรีโกณมิติของ sin(x)

เช่น

$$y = \sin x^2$$

2.3.7 สมการตรีโกณมิติของ cos(x)

เช่น

$$y = \cos(2x)$$

2.3.8 สมการตรีโกณมิติของ tan(x)

เช่น

$$y = \tan(x)$$

2.3.9 สมการตรีโกณมิติของ arcsin(x)

เช่น

$$y = \arcsin(3x)$$

2.3.10 สมการตรีโกณมิติของ arccos(x)

เช่น

$$y = \arccos(x+2)$$

2.3.11 สมการตรีโกณมิติของ arctan(x)

เช่น

$$y = \arctan(3x-1)$$

2.3.12 สมการตรีโกณมิติของ ln(x)

เช่น

$$y = \ln(x^2+1)$$

2.3.13 สมการกำลังสอง (x^2)

เช่น

$$y = 3x^2 + 2$$

2.3.14 สมการกำลังมากกว่าสอง (x^3)

เช่น

$$y = \left(\frac{x}{2}\right)^3 - 3$$

2.3.15 การประยุกต์ของสมการ

เช่น

$$y = \sin^2 x + 4\sin x + 3$$

2.4 VRML

2.4.1 VRML คือ อะไร?

VRML ย่อมาจาก Virtual Reality Modeling Language คือ ภาษาคอมพิวเตอร์ที่ใช้สร้างแบบจำลองสามมิติเป็นภาพเคลื่อนไหว ที่สามารถตอบโต้ผู้ใช้ได้ในโลกเสมือน (Virtual World) ที่ถูกสร้างขึ้น ผ่านระบบเครือข่ายอินเตอร์เน็ต ซึ่งแต่ละโลกเสมือนสามารถเชื่อมโยง (Hyperlink) ถึงกันและกันได้โดย WWW (World Wide Web) สามารถพูดได้ว่า VRML คือโฮมเพจสามมิติ (3D-Homepage) ส่วน HTML ก็คือโฮมเพจสองมิติ (2D-Homepage)

VRML กับการสร้างโลกเสมือนนี้ ภายในโลกเสมือนมีจุดเชื่อมต่อ (Hyperlink) ไปยังโลกเสมือนอื่นหรืออาจจะถูกเชื่อมไปยังโฮมเพจที่เป็นเอกสาร HTML ธรรมดาหรืออาจจะเป็นเอกสารชนิดอื่นๆ ที่มีชนิด MIME (Multipurpose Internet Mail Extension) ที่ browser (ผู้ขอรับบริการ) และ server (ผู้ให้บริการ) รู้จักทั้งคู่ โดย MIME คือวิธีการส่งข้อมูลในรูปแแบของแฟ้มข้อมูลชนิดต่างๆ ซึ่งทราบได้จากนามสกุลของแฟ้มข้อมูล (Filename Extension) ชนิดนั้น ๆ เช่น .html, .txt, .jpg, .au, .mov, .zip เป็นต้น ผ่านทางระบบจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (E-mail) จาก server ไปยัง browser โดยที่ทั้งสองฝ่ายต้องทราบว่าข้อมูลเป็นชนิดใด และจะทำอะไรกับข้อมูลชนิดนี้ดี สำหรับ VRML ใช้นามสกุล .wrl ซึ่งย่อมาจาก world และเป็น MIME ชนิด x-world/x-vrml เมื่อ server ได้รับการเรียกขอบริการแฟ้มข้อมูล .wrl จาก browser ที่ตัว server ก็จะตรวจดูว่าเป็น MIME ชนิดใดจากนามสกุลของแฟ้มข้อมูล เมื่อ server ทราบว่าเป็นชนิด x-world/x-vrml จากนั้นก็ส่งข้อมูลของแฟ้มข้อมูลนี้ไปยัง browser

พร้อมทั้งบอกชนิด MIME ให้แก่ browser ให้ทราบด้วย เมื่อ browser ได้รับแฟ้มข้อมูลแล้ว ก็ทราบว่าเป็นแฟ้มข้อมูล VRML และทำการแสดงภาพ (Rendering) สามมิติ ของแฟ้มข้อมูลนี้ ซึ่งภาพสามมิตินี้เราสามารถใช้เมาส์และคีย์บอร์ดควบคุมทิศทางของการมองของเราเสมือนกับว่าเรากำลังเดินเข้าไปในโลกหนึ่ง เราสามารถ เดินตรง ถอยหลัง เลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา หมุนภาพ เลื่อนขึ้น เลื่อนลงได้

ภาษาที่ใช้เขียนจะอยู่ในรูปของไฟล์ ASCII ไม่ขึ้นกับแพลตฟอร์มหรือ เครื่องคอมพิวเตอร์ที่ใช้ เพราะ ASCII CODE เป็นรหัสพื้นฐานที่ไม่ว่าคอมพิวเตอร์รุ่นใด หรือยี่ห้อไหน ก็ตามจะใช้แบบเดียวกันนี้ทั้งหมด และเนื่องจากไฟล์ VRML นี้ใช้สำหรับแสดงรายละเอียดของข้อมูลแบบสามมิติ ดังนั้นขนาดของไฟล์จึงอาจมีขนาดใหญ่ ในปัจจุบันมีมาตรฐานการบีบอัดข้อมูลของไฟล์ VRML ก่อนทำการส่ง อยู่แล้ว (GZIP) โดยนามสกุลที่ได้หลังจากการย่อขนาดก็คือ .wrl.gz

2.4.2 เครื่องคอมพิวเตอร์ที่เหมาะสม

เครื่องคอมพิวเตอร์คือสิ่งแรกที่เราต้องมี เพื่อจะสร้างงานสามมิติโดยภาษา VRML จากคุณสมบัติข้อหนึ่งของ VRML คือ VRML จะไม่ขึ้นกับชนิดของเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือแพลตฟอร์ม เพราะใช้รหัสพื้นฐาน (Source Code) ในรูปแบบเดียวกันหมด สามารถทำงานได้ทุกเครื่องที่ VRML - Browser สามารถทำงานได้ อย่างไรก็ตามที่เครื่องคอมพิวเตอร์จะสามารถสร้างภาพจำลองสามมิติเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพดีเยี่ยม ย่อมต้องการเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูง

— เครื่องพีซี (IBM Compatible) ความเร็วของซีพียู อย่างต่ำควรจะเป็นเพนเทียม หน่วยความจำอย่างน้อย 8 เมกกะไบต์ขึ้นไป แต่ควรจะมี 16 เมกะไบต์จะดีกว่า และระบบปฏิบัติการใช้ Microsoft Windows 3.11 หรือ Microsoft Windows 95 / NT ก็ได้

— เครื่องแมคอินทอช ควรจะเป็นระดับ System 7 ขึ้นไป แรมอย่างต่ำ 8 เมกะไบต์

2.4.3 ข้อตกลงของภาษา VRML

ก่อนที่จะเขียนโปรแกรมได้จำเป็นจะต้องรู้ข้อตกลงของภาษา VRML เสียก่อน

2.4.3.1 หน่วยที่ใช้

VRML จะใช้หน่วยวัดดังนี้

— ระยะห่าง และ ขนาด : เมตร

— มุม : เรเดียน

— ค่าอื่น ๆ : เปอร์เซ็นต์ (เปรียบเทียบจาก 1)

2.4.3.2 ส่วนหัวของโปรแกรม

VRML บราวเซอร์ มีความสามารถที่จะรู้ว่าเป็น VRML โค้ดได้โดยตรวจสอบที่ ไฟล์เฮดเดอร์ (file header) ที่อยู่ตอนต้นของไฟล์

#VRML V2.0 utf8

ไฟล์เฮดเดอร์จำเป็นที่จะต้องอยู่ที่บรรทัดแรกเพื่อที่จะแปลได้ถูกต้อง แต่เมื่ออยู่อื่น pound symbol (#) จะหมายถึง คอมเมนต์ (comment) คำว่า utf8 จะใช้สำหรับอ้างอิงรูปแบบของตัวอักษรตามมาตรฐาน ISO หรือที่รู้จักกันดีในเรื่องของการเข้ารหัสตัวอักษรแบบ UTF-8 สำหรับผู้ที่เคยเขียนโปรแกรมด้วยภาษา VRML เวอร์ชัน 1.0 มาก่อนแล้ว สามารถนำไฟล์เก่ามาแปลงเป็นเวอร์ชัน 2.0 ได้ด้วย โดยการนำเอาไฟล์ที่เขียนในรูปแบบของเวอร์ชัน 1.0 มาแปลงกลับด้วยโปรแกรม " vrml1to2.exe " ไฟล์ตัวนี้ได้ถูกบรรจุรวมอยู่กับโปรแกรม Cosmo Player 2.0

นอกจากนี้ เวลาเขียนโปรแกรม จะต้องระมัดระวังการเขียนตัวอักษรตัวเล็ก กับตัวอักษรด้วยว่ามีความแตกต่างกัน

2.4.3.3 ฟิลด์

แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ฟิลด์ที่มีได้เพียงหนึ่งค่า และฟิลด์ที่มีได้หลายค่า ฟิลด์ที่มีค่าเดียว จะมีชื่อขึ้นต้น “SF” ฟิลด์ที่มีหลายค่า จะมีชื่อขึ้นต้นด้วย “MF”ฟิลด์หลายค่าจะเขียนเป็นลำดับของค่าโดยแบ่งด้วยเครื่องหมายคอมม่า “,” ล้อมรอบด้วยเหลี่ยมปีกกา “[ ]” ถ้าฟิลด์ใดไม่มีค่าจะเขียนเพียงเหลี่ยมปีกกาเท่านั้น (“[ ]“) ส่วนที่เหลืออาจจะตามด้วยคอมม่าก็ได้ ตัวอย่างเช่น ทั้งหมดนี้จะหมายถึง ฟิลด์หลายค่าที่มีค่าจำนวนเต็มเท่ากับ 1 เหมือนกัน

1 [1,] [1]

2.4.3.4 โหนด

โหนดมีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

— ชนิดของวัตถุ โหนดอาจเป็นทรงกลม, สี่เหลี่ยม, พื้นผิว หรือ อื่น ๆ

— พารามิเตอร์ ใช้จำแนกความแตกต่างของแต่ละโหนด โหนดที่มีชนิดเดียวกัน อาจจะมีคุณสมบัติแตกต่างกันไป เช่น โหนดทรงกลมอาจจะมีรัศมีต่างกัน ตำแหน่งต่างกัน พารามิเตอร์เหล่านี้เรียกว่า ฟิลด์ (field) โหนดนึงอาจจะมีศูนย์หรือหลายฟิลด์ก็ได้

– ชื่อที่บ่งถึงโหนด เราสามารถตั้งชื่อให้กับโหนดใด ๆ ก็ได้ และอ้างถึงโหนดนั้น ๆ ได้จากที่ใด ๆ มีประโยชน์อย่างมากโดยเฉพาะการใส่สคริปต์ โหนดไม่จำเป็นต้องมีชื่อก็ได้ แต่ถ้ามีชื่อ จะมีได้เพียงชื่อเดียวเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เราสามารถตั้งชื่อซ้ำกันได้

– โหนดลูก การวางลำดับชั้นของวัตถุ อนุญาตให้บางโหนดเป็นส่วนประกอบของโหนดอื่น โหนดที่จะมีโหนดลูก จะเรียกโหนดนั้นว่า โหนดกลุ่ม (group nodes) โหนดกลุ่มสามารถมีโหนดลูกศูนย์หรือหลายโหนดก็ได้

กฎเกณฑ์การเขียนโค้ด จะมีลำดับดังนี้

DEF objectname objecttype { fields children }

เฉพาะออบเจ็กต์ไทป์ และ ปีกกาเท่านั้นที่จำเป็นต้องมี โหนดอาจจะมีหรือไม่มีชื่อ ฟิลด์ หรือ โหนดลูกก็ได้ ชื่อโหนดต้องไม่เริ่มต้นด้วยตัวเลข และต้องไม่มีเว้นวรรค เครื่องหมายคำพูด อักขระควบคุมต่าง ๆ ปีกกา อยู่ในชื่อ

2.4.3.5 Events

อีเวนต์ เป็นคุณสมบัติของฟิลด์ ที่สามารถรับค่าจากภายนอก หรือเปลี่ยนค่าใหม่ตามที่เราต้องการ มีประโยชน์ในการเขียนสคริปต์ หรือทำแอนิเมชัน

รู้จักกับอินเตอร์เฟสของฟิลด์

คอลัมน์แรกที่อยู่ในข้อกำหนดของโหนดต่าง ๆ จะเรียกว่า Interface type ใช้ควบคุมการเข้าถึงจากโหนดอื่น แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ดังนี้

– Field ไม่สามารถเขียน หรืออ่านได้

– EventIn สามารถเขียนได้ โดยส่งค่าเข้าไป แต่ไม่สามารถอ่านออกมาได้

– EventOut สามารถอ่านได้ แต่ไม่สามารถแก้ไขได้

– ExposedField สามารถเขียน และอ่านได้

การส่งค่า

เราสามารถส่งค่าจากโหนดหนึ่งไปยังโหนดอื่นที่ต้องการได้โดยใช้คำสั่ง ROUTE มีหลักไวยากรณ์ดังนี้

ROUTE node1.eventOutName_changed TO node2.set_eventInName

ชื่อโหนด จะได้มาจากการตั้งชื่อโดยคำว่า " DEF " เราสามารถเชื่อมได้เพียงอ่านค่าจาก eventOut ไปยัง eventIn และฟิลด์นั้นต้องมีชนิดเดียวกันด้วย สำหรับ exposedField เป็นได้ทั้ง evnetIn และ EventOut

ตัวอย่าง

```
ROUTE time.fraction_changed TO position.set_fraction
ROUTE position.keyValue_changed TO transform.translation
ROUTE touch.isActive TO time.enabled
```

2.4.3.6 การเขียน Script

การใส่สคริปต์เข้าไปจะช่วยเพิ่มความสามารถในการควบคุม เพิ่มลูกเล่น สร้างความน่าสนใจให้กับแบบจำลองของเราได้มาก การเขียนสคริปต์ก็คล้ายกับการเขียนโปรแกรมเข้าไป มีการกำหนดตัวแปร สร้างฟังก์ชัน ส่งพารามิเตอร์ เราสามารถใช้ภาษาสคริปต์ได้เหมือนที่เราใช้ประกอบกับเอกสารโฮมเพจ เช่น CGI Script, JavaScript รวมไปถึงสามารถใช้ภาษา Java ก็ได้

การนำ CGI Script เข้าไปใช้กับ VRML โดยใส่ไว้ใน Anchor Node ดังตัวอย่างนี้

```
Anchor {
url "/cgi-bin/myworld.cgi LENGTH=50 WIDTH=35"
children [ # child list here ]
}
```

ปัญหาที่สำคัญของการใช้ CGI ก็คือ จะเป็นการแทนที่โลกที่ถูกสร้างขึ้นมาใหม่ ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงบางโหนด เช่น ต้องการให้ผู้ใช้กดปุ่ม แล้วกล่องสี่เหลี่ยมเปลี่ยนสี กรณีนี้ จะเป็นการสร้างโลกขึ้นมาใหม่แทนที่โลกเก่าเดิม

ด้วยเหตุนี้ นักออกแบบจึงนิยมใช้ภาษาสคริปต์อื่น ๆ คือ JavaScript และ Java การนำ สคริปต์ไปใช้ เราจะเก็บมันไว้ในโหนด Script ดังนี้

```
Script {
exposedField MFString url []
field SFBool directOutputs FALSE
field SFBool mustEvaluate FALSE
# And any number of:
eventIn eventTypeName eventName
field fieldTypeName fieldname initialValue
evnetOut eventTypeName eventName
}
```

สำหรับรายละเอียดของข้อกำหนดที่ใช้กับ JavaScript และ Java จะมีความแตกต่างกันบ้างพอสมควร

2.4.3.7 JavaScript

ภาษา JavaScript สร้างโดย Netscape Communication Corporation รายละเอียดของภาษา สามารถพบได้ที่

http://home.netscape.com/comprod/products/navigator/version_2.0/script/script_info/

การนำ JavaScript ไปใช้กับ VRML โดยการใส่ชื่อไฟล์ไปไว้ในฟิลด์ url ของโหนด Script โดยอาจเขียนเป็นโปรแกรมแยกออกมาต่างหาก มีนามสกุลเป็น " .js " หรือ เขียนเป็นฟังก์ชันอยู่ภายในโหนดก็ได้ ตัวอย่างเช่น

```
Script { url "http://foo.com/myScript.js" }
Script { url "JavaScript: function foo() { ... }" }
Script {
url [ "http://foo.com/myScript.js",
"javascript: function foo() { ... }" ]
}
```

อีเวนต์จะถูกส่งไปในสคริปต์ โดยที่ชื่อฟังก์ชันจะต้องเป็นชื่อเดียวกับชื่อของ EventIn และต้องมีสองอากิวเมนต์คือ value และ timestamp ตัวอย่างเช่น เรามีฟิลด์ EventIn หนึ่งตัวชื่อ " start "

```
Script {
eventIn SFBool start
url "javascript: function start(value, timestamp) { ... }
}
```

จากตัวอย่าง เมื่อ start EventIn ถูกส่งมา ฟังก์ชัน start ก็จะทำงานเราสามารถใส่คำสั่ง ROUTE เข้าไปเพื่อให้เกิดการส่งอีเวนต์ต่อกันไปได้ ดังตัวอย่าง

```
DEF toggle Script {
Field SFBool active FALSE
EventIn SFBool isClicked
EventIn SFBool click_changed
url { ... }
}
ROUTE touch.isActive TO toggle.isClicked
ROUTE toggle.click_changed TO time.enabled
```

2.4.3.8 Java

ภาษา Java เป็นภาษาแบบ Object-Oriented คล้ายภาษา C++ สามารถทำงานข้ามแพลตฟอล์มได้ ถูกพัฒนาโดย Sun Microsystems, Inc รายละเอียดของภาษาค้นหาได้ที่ http://java.sun.com/

การนำ Java ไปใช้ โดยการใส่ชื่อคลาสของไฟล์ไปไว้ในฟิลด์ url ในโหนด Script มีนามสกุลเป็น " .class " และ ชื่อไฟล์จะต้องมีชื่อเดียวกับชื่อคลาสในโปรแกรมนั้น การรับค่าไว้ใน EventIn ทำเหมือนกับ JavaScript คือ เอาชื่ออีเวนต์เป็นชื่อเดียวกับฟังก์ชันในโปรแกรมตัวอย่างเช่น โหนดสคริปต์ มีหนึ่งอีเวนต์ ชื่อ start

```
Script {
url "http://foo.co.jp/Example.class"
eventIn SFBool start
}
```

โปรแกรมของ Example.java อาจจะเป็น

```
import vrml.*;
import vrml.field.*;
import vrml.node.*;
class Example extends Script {
…
// This method is callled when any event is received
public void processEvent ( Event e ) {
// … perform some operation …
private void start( ConstantSFBool value ) {
…
}
}
```

เช่นเดียวกับ JavaScript เราสามารถใส่คำสั่ง ROUTE เข้าไปเพื่อให้เกิดการส่งอีเวนต์ต่อกันไปได้ ดังตัวอย่าง เมื่อ TouchSensor ถูกกระตุ้น มันก็จะส่งอีเวนต์ไปสองตัว ดังนั้นสคริปต์จึงได้รับไปสองอีเวนต์เช่นเดียวกัน

```
Transform {
children [
DEF TS TouchSensor { }
Shape { geometry Cone { } }
]
}
DEF SC Script {
url "Example.class"
eventIn SFBool isActive
eventIn SfTime touchTime
}
```

```
ROUTE TS.isActive TO SC.isActive
ROUTE TS.touchTime TO SC.touchTime
```

ความสัมพันธ์ระหว่าง VRML types กับ Java types มีดังนี้

VRML Type	Java Type
SFString	String
SFFloat	float
SFInt32	int
MFString	String[ ]
MFNode	Node[ ]

2.5 ความสามารถและข้อจำกัด

ถึงแม้ว่าภาษา VRML จะถูกพัฒนามาเพื่อให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีของอินเตอร์เน็ต แต่ภาษา VRML ก็ยังถือว่าเป็นภาษาที่ใหม่มาก ความสามารถต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบก็ยังไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงได้ดีนัก ในปัจจุบันยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ทำให้การแพล่หลายเป็นไปได้ช้า

ความสามารถ

1. ผู้ใช้มีอิสระในการเคลื่อนไหว สามารถเดินหน้า ถอยหลัง ลอยตัว เหาะเหิน ก็ได้ สามารถมองภาพเคลื่อนไหวได้หลากหลายไม่จำกัดวิธีการ
2. ผู้ใช้สามารถมองภาพได้หลายมุมมอง ไม่ถูกจำกัดไว้กับทิศทางที่กำหนด
3. สามารถใช้ประโยชน์จากภาพสามมิติ ในการซ่อนวัตถุบางอย่างได้ เราสามารถที่จะบังวัตถุหนึ่งด้วยวัตถุอีกอย่างหนึ่งได้
4. การสร้างภาพสามมิติ ทำให้ผู้ใช้เข้าใจโครงร้างของภาพได้ชัดเจนกว่า

ข้อจำกัด

1. อุปกรณ์ที่ใช้ยากต่อการควบคุม เช่น เมาส์ คีย์บอร์ด การควบคุมจำเป็นต้องใช้การเรียนรู้พอสมควร ยากกว่าการใช้วินโดส์แบบปกติ
2. ความยากลำบากในการแสดงผล เช่น มอนิเตอร์ การเคลื่อนไหวจะช่วยให้ผู้ใช้เข้าใจตำแหน่งของวัตถุต่าง ๆ ได้ แต่ยากที่จะพิจาณาหาความลึกของจอภาพสองมิติ

3. เวลาที่ใช้ในการคำนวณค่อนข้างมาก ต้องการหน่วยความประมวลผลที่มีความเร็วที่สูงพอสมควร นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคกับการส่งข้อมูลผ่านเครือข่ายอีกด้วย

2.6 การใช้ Browser

การสั่ง Run เพื่อดูผลการทำงาน คุณจะต้องติดตั้งโปรแกรมจำพวก Live3D เพื่อไว้ใช้สำหรับอ่านไฟล์ประเภท VRML จะแยกการติดตั้งโปรแกรม หรือจะติดตั้งรวมกับเว็บบราวเซอร์เป็นแบบ Plug-in ก็ได้ ถ้าคุณติดต้อง VRML Browser แบบแยกติดตั้งจะมีประโยชน์ตรงที่คุณสามารถดูเอกสารทั้ง VRML และ HTML ไปพร้อม ๆ กันได้

VRML Browser ส่วนใหญ่ที่มีอยู่ในขณะนี้ จะรู้จักเพียง VRML เวอร์ชันหนึ่งเท่านั้น ยังมีไม่กี่โปรแกรมที่สามารถอ่าน VRMl เวอร์ชันสองได้เช่น Cosmo Player 2.0 ซึ่งเป็นปลั๊กอินสำหรับโปรแกรม Netscape 4.0 ขึ้นไป หรือ Netscape 3.0 เวอร์ชันมาตรฐาน